

2. Калініченко Т. М. Необіхевіористський і когнітивний підходи у закладах вищої освіти при викладанні іноземних мов. *Сучасні філологічні і методичні студії: проблематика і перспективи* : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 квітня 2023 р.). Харків: ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2023. С. 111–113.
3. Калініченко Т. М. Підходи до вивчення іноземних мов. *Сучасні філологічні і методичні студії: проблематика і перспективи* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 18 травня 2022 р.). Харків: ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2022. С. 52–54.
4. Riazzi M., Candlin, C. N. Mixed-methods research in language teaching and learning: Opportunities, issues and challenges. *Language Teaching*. 2014. Vol. 47. P. 135–173.
5. Richards K. Trends in qualitative research in language teaching since 2000. *Language Teaching*. 2009. Vol. 42, № 02. P. 147–180.

МАТВІЙЧУК Оксана

Київський університет імені Бориса Грінченка,

Педагогічний музей України,

м. Київ

ПОСТАТЬ МИХАЙЛА СІКОРСЬКОГО В ОНЛАЙН-ПРОЄКТІ «ПЕДАГОГІЧНИЙ КАЛЕНДАР»

Вагомою інформаційною підтримкою для кожного освітянина слугують упорядковані за хронологічним принципом педагогічні календарі, які є найдоступнішим зібранням біографічного матеріалу з історії української освіти. Установи соціальної пам'яті – архіви, бібліотеки, музеї – систематично готують такі календарі для своїх користувачів. Педагогічний музей України постійно презентує історію української освіти та педагогічної думки через різні онлайн-продукти [1], серед яких одним із найдавніших і найуспішніших є проєкт «Педагогічний календар». Матеріали онлайн-проєкту подаються на офіційному сайті та Фейсбук-сторінці музею <https://www.facebook.com/pedmuzua> у форматі: хештег [#ПедагогічнийКалендар2023](https://www.facebook.com/pedmuzua), графічний макет з логотипом музею, фотопортретом ювіляра, зазначенням ювілейної дати, років життя і сфер діяльності та стислий біографічний допис. Передусім до календаря включають постаті, ювілеї яких відзначаються на державному рівні відповідно до Постанови Верховної Ради України «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2022–2023 роках» [2]. У цьому документі зазначено, що 13 жовтня 2023 р. виповнюється 100 років із дня народження Михайла Сікорського (1923–2011), історика, краєзнавця, музеєзнавця, Героя України. У п. 4. Постанови читаємо: «Рекомендувати Міністерству культури та інформаційної політики України забезпечити організацію у закладах культури тематичних виставок, експозицій та інших заходів, присвячених пам'ятним датам і ювілеям 2022–2023 років» [Там само].

На виконання зазначеної Постанови Педагогічний музей України підготував стислу інформацію про Михайла Сікорського й оприлюднив її шляхом розміщення дописів онлайн-проєкту «Педагогічному календарі» у соціальній мережі «Фейсбук» та на сайті музею [3]. Наводимо повний допис

до календаря.

[«#ПедагогічнийКалендар2023»](#).

«Що було б з людьми, що було б з історією людського духу, коли б серед нас не з'являлись такі рідкісні особистості, як Михайло Іванович Сікорський», – говорив Іван Драч.

Михайло Сікорський народився 13 жовтня 1923 р. в Чигирині. Закінчивши чигиринську восьмирічку, продовжив навчання у Запорізькому авіаційному технікумі (закінчив 1943 р. в Омську, куди заклад був евакуйований). Залишився в технікумі інструктором. Після війни вступив на історичний факультет Київського державного університету імені Т. Шевченка. В 1951 р. за розподілом був призначений директором Переяслав-Хмельницького державного історичного музею. В 1999 р. з його ініціативи й завдяки неабияким зусиллям заповідник дістав статус Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав». Завдяки невтомній праці М.Сікорського заповідник об'єднав 24 тематичні музеї, 370 нерухомих пам'яток народної архітектури, понад 200 тисяч експонатів. За 60 років подвижницької праці Михайло Іванович підняв багатющий пласт історії та культури древньої Переяславської землі, перетворив Переяслав на видатний осередок культури, створив унікальний музейний комплекс. Зокрема, у 1972 р. з нагоди святкування 250-річчя з дня народження Григорія Сковороди на сесії міської ради, за поданням М. Сікорського, була прийнята ухвала про відкриття в будинку колишньої Переяславської семінарії музею Г. Сковороди, адже саме в Переяславському колегіумі видатний український мислитель розпочав свою педагогічну діяльність.

М. Сікорський – автор численних публікацій з історії, археології, краєзнавства, 130 наукових праць, 12 книг і монографій, переважна більшість яких присвячена історії та культурі Переяславської землі: «На землі Переяславській», «Скарби нашої пам'яті», «Велика сучасність державного діяча», «Українська народна естетика», «Музеї землі Переяславської».

Рішенням вченої ради [Переяслав-Хмельницького державного педагогічного інституту ім. Г. С. Сковороди](#) (нині Університет Григорія Сковороди в Переяславі) в 1996 р. М. Сікорському присвоєно вчене звання доцента кафедри історії та культури України. 2005 Указом Президента України М. Сікорському присвоєно звання Героя України. Михайло Іванович – лауреат Шевченківської премії, нагороджений багатьма орденами та медалями; член правління Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, Всеукраїнської спілки краєзнавців, Всеукраїнського фонду культури.

Михайло Сікорський помер 27 вересня 2011 р. у Переяславі. У цьому місті йому відкрито дві меморіальні дошки: у травні 2012 р., напередодні Міжнародного дня музеїв, на фасаді будинку, де він жив у 1965–2011 рр. (вул. Ковальська, 8а); у вересні 2012 р., напередодні річниці від дня смерті, біля Музею Заповіту Т. Шевченка, де він жив у 1951–65 рр. та працював у 1951–2011 рр. (вул. Шевченка № 8)».

Інформація, подана в онлайн-проєкті «Педагогічний календар», є корисною і потрібною учителям, вихователям та іншим працівникам освіти, а

її розміщення у форматі допису в соціальних мережах сприяє охопленню значної кількості користувачів.

Список використаних джерел

1. Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2022-2023 роках : Постанова Верховної Ради України від 17 грудня 2021 року №1982-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1982-IX#Text/> (дата звернення: 10.10.2023)
2. Міхно О. Освітні онлайн-продукти Педагогічного музею України. *Матеріали доповідей Міжнародної наукової конференції “Музейна педагогіка в контексті викликів сучасної освіти”*, м. Львів, ЛНУ імені Івана Франка, 21.09.2022 / Упоряд. і наук. ред. О. В. Караманов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023. С. 62-66. URL: <https://cutt.ly/7wwt4MDz> (дата звернення: 10.10.2023).
3. Педагогічний календар 2023. Михайло Сікорський: 100 років. *Педагогічний музей України* [офіц. сайт]. Київ, 2023. URL: http://pmu.in.ua/my-calendar/?mc_id=425 (дата звернення: 10.10.2023).

БОНДАРЕНКО Тетяна

*Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
м. Умань*

ДО ПРОБЛЕМИ ПОНЯТТЄВОГО АПАРАТУ

«ПЕДАГОГІЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО»

Зміст категоріально-поняттєвого апарату «педагогічне краєзнавство» можна зрозуміти лише виходячи з визначення логічної складової «краєзнавство», адже саме з цього родового поняття, виділилось педагогічне краєзнавство. У науковій літературі щодо терміну «краєзнавство» існує широкий спектр думок та формулювань.

В академічному Словнику української мови краєзнавство тлумачиться як «вивчення історії, географії, економіки, етнографії тощо певної місцевості» [3, С. 319]. Що стосується ширшого наповнення змісту цього поняття, незаперечною і цікавою є думка сучасних дослідників В. Круля та Я. Жупанського, які загальнонаціональне краєзнавство диференціюють, відповідно, на географічне, історичне і соціальне. При цьому об'єднуючою ланкою науковці пропонують вважати територію, на яку нарощується природа, населення, господарство, історія, мистецтво, література, архітектура та ін. [4, С. 34].

Одне з найлаконічніших визначень краєзнавства знаходимо у Л. Жук: «Краєзнавство – це наука про націю, про людину в її зв'язках з мовою, культурою» [2, С. 13].

З метою конкретизації науково-дослідної роботи в галузі педагогіки і поглибленого професійного вивчення краєзнавства виникає потреба у виділенні терміну краєзнавства з погляду педагогічного вчення. Чіткого означення як у довідковій, так і у науково-методичній літературі категорії